

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. DIONYSII || CARTHVSIANI, DE || DOCTRINA ET REGV-||lis
vitae Christianæ**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1577

VD16 D 1959

Quomodo no[n] obstante quod arcta est via salutis, nihilomnius iugum
Christi suaue est, & on[us] ei[us] leue 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60177)

tet nos intrare in regnum Dei & Sed
verum est, non tamen verificetur in te
quod ait Bernardus: Domine, multi
volunt tecum regnare, sed non cōpa-
ti: volunt consequi, sed non sequi: vo-
lunt inuenire, sed non quærere. Ita-
que tribulationes pati non terreamur,
quum dicit Hieronymus: Nullus ser-
uus Christi est sine tribulatione. Si
tribulationem non pateris, nondum
Christianus esse coepisti.

*Quomodo, non obstante quod arcta
est via salutis, nihilominus iugum
Christi suauē est. & onus eius
leue. Artic. VII.*

Menite ad me omnes qui la *Matt. II.*
boratis & onerati estis, &
ego reficiam vos. Tollite
iugum meum super vos, &
discite à me, quia mitis sum & hu-
milis corde. Iugum enim meum sua-
uē est, & onus meum leue. Loquu-
tus est Christus verba hæc de seipso.
Porro iugū CHRISTI aliud prorsus
non est, nisi euāgelica lex seu diuino-
rum

rum custodia mandatorum: per quam sub diuinæ voluntatis obedientia ligamur ac detinemur, atque à seculari vita restringimur. Onus vero saluatoris intelligi potest obseruantia consiliorum ipsius. De tali iugo scriptum est Threno. tertio: Bonum est viro, quum portauerit iugum ab adolescentia sua. Quod quidem reprobis a se repellunt, iuxta illud Hieremiæ secundo: A seculo confregisti iugum, & dixisti: non seruiam. Constat itaque idem esse in re viam arctam salutis, & portam vitæ angustam, cum iugo Christi, & onere eius. Si ergo via salutis est arcta, & porta vitæ angusta, quomodo iugum Christi suaue est & onus eius leue? Et respondendum, quod idem iugum, seu eadem via incipientibus, imperfectis, nondum exercitatis, & spiritualis internæque vitæ dulcedinem necdum expertis, est arcta, dura, ac laboriosa: quæ tamen perfectis, virtuosis, purgatis, diuinisque viris, ac feruenter Deum amantibus lata est, facilis atque dulcissima, ita vt per eam potius currant, quam eant. Vnde vir sanctus fatetur: Vi-
am mandatorum tuorum cucurri, cū
dilatasti

Thren. 3.

Psal. 118.

DE ARCTA VIA SALV. 289

dilatasti cor meum. Et denuo: Ambu-
labam, inquit, in latitudine, quia man-
data tua exquisivi. Porro nulla forma,
nullusq; habitus promptius, aut dele-
ctabilis operatur, quam amor: quo-
niam amor ex propria natura & ra-
tione inclinatur & trahit amantem ad
actum. Propter quod ponderi compa-
ratur. Quum ergo omnium actuum
meritoriorum causa, directrix ac im-
peratrix sit charitas, quæ animæ vita
vocatur, & sine qua nihil est merito-
rium: palam est quod quanto in DEI
amore proficimus, tanto ea quæ DEI
sunt, delectabilius exercemus, ea quo-
que quæ mundi sunt, cordialius ab-
horremus, Imo feruido amatori nil
prorsus iucundius quam aliquid face-
re pro dilecto. Hinc Rabanus: Nil du-
rum, inquit, nil graue, nil asperum,
nil letale computat amor verus. Quod
ferum, quæ vulnera, quæ pœna, quæ
mortes amorem perfectum poterunt
superare? Si amor est, omnia vincit,
nec sentit laborem. Thesaurus indefi-
ciens est amor; DEI. Quem qui habet
diues est, Quo qui caret, egenus est. Pro-
inde tanto magis delectat opus bo-
num, displicetque peccatum, quanto

*Amor po-
deri compa-
ratur.*

*Charitas
vita anima.*

*Amor Dei
diuitem fa-
cit hominē.*

a am;

Aristoteles.

to amplius diligitur DEVS summum
& incommutabile bonum. Aristoteles quoque testatur, quod signum virtutis, est delectatio fiens in opere. Idcirco quo virtuosiores efficimur, eo plenius in bonis actibus delectamur. Iterum sicut natura est naturalium operationum principium: sic gratia Dei gratificans est omnium meritorum actuum primum formale, immediatum intrinsecumque principium. Quemadmodum ergo bene dispositi in natura, faciliter & iucunde opera naturæ exercent, sic quum homo in gratia DEI cœperit abundare, omne opus DEI quotidie magis hilariter implet. Quod quidem mitibus atque humilibus precipue solet euenire. Hinc ait Bernardus. Nihil arduum humilibus, nihil asperum mitibus. Et facile omnia præcepta veniunt in effectum, quando & gratia præstendit auxilium, & obedientia mollit imperium. Nec dura ibi necessitate seruitur, ubi diligitur quod iubetur. At vero si profunde ac sapienter recogitemus, nos pro DEO altissimo operari quæ agimus, nil ultra arctum aut arduum arbitrabitur: imo si pro eo omnes

Bernardus.

DE
omne
ter ex
ea qua
dicit
ne in
hac vi
mat,
tat. Co
ma fo
to int
mittit
amato
mund
tur: sp
unt, d
& gus
Dei ar
mane
Deo i
ea qua
diunt,
bus D
dent &
litiose
contes
mors
sicut m
more
terna,

H.
num
tote-
vir-
ld-
eo
mur.
ium
raria
tori-
im-
cipi-
dis-
nde
ho-
are,
uila-
ibus
eue-
um
Et
ef-
au-
per-
tur,
ero
ite-
era-
aut
o co
nes

DE ARCTA VIA SALV. 291

omnes moriamur. oēsque virtutes iugi-
ter exequamur, nil dignū gerimus ad
ea quæ ab ipso perceptimus. Propterea
dicit Gregori. Si mens forti intentio-
ne in Deum dirigitur, quicquid sibi in *Gregor.*
hac vita amarum occurrit, dulce æsti-
mat, Omne quod affligit requiem pu-
tat. Cōstat præterea, quod quāto ani-
ma fortius intenta est vni alicui, tan-
to intentio eius circa aliud magis re-
mittitur. Quemadmodum ergo sæculi
amatores, qui se penitus implicant
mundo, & transitorijs toti occupan-
tur: spiritalia & diuina omnino fastidi-
unt, diuinum obsequium sine affectu
& gustu festinanter persoluunt. Sic
Dei amatores, qui prorsus se diuinis
mancipant, & integerrima mente
Deo inhærere, vacare, vni exoptant,
ea quæ mundi sunt vehementer fasti-
diunt, detestantur, refugiunt: in laudi-
bus DEI ineffabiliter occupari gau-
dent & cupiunt. arctamque viam de-
litiose incedunt. Hoc est quod sanctus
contestatur Gregorius. Fortis est vt *Cant. 8.*
mors dilectio. Quoniam, inquit, *Gregor.*
sicut mors corpus interimit, sic ab a-
more temporalium rerum spe vitæ æ-
ternæ, charitas Dei occidit. Quæ enim
n. 2 per-

perfecte absorbuerit, ad terrena foris desideria velut insensibilem, reddit. Et iterum: Necessè est vt cui Christus dulcescit, mundus protinus amarescat. Hæc ideo dixi. vt te, quam ailectissime frater, a mundi amore auertam, atque ad syncerissimam in DEO delectationem inuitem, ad statum perfectionis alliciam, atque ad experiendum quam dulcis est Deus, quam dulce sit ei familiariter adhærere, feruenter seruire inducam, vt sis non iam duntaxat seruus, sed & amicus dilectusque filius creatoris tui ac saluatoris. Hoc enim plus appetendum est tibi, quam vniuersus hic mundus, cum omni suo ornatu & gloria. Spero quod dominus dabit tibi de his omnibus intellectum. Non enim præsumo exhortationem meam tibi in aliquo profuturam, nisi assit Spiritus sanctus donans gustum & sapientiam per inspirationem occultam,

Quemadmodum scriptum est: Inspiratio omnipotentis dat intelligentiam.

Iob 3.

Quid